

เครื่องอบเมล็ดพันธุ์เพื่อสิ่งแวดล้อมแห่งอาทิตย์

นายสุธีร์ ช่อตรง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-226-7

013373

117964945

A PEANUT SEED SOLAR DRYER

Mr. Sutee Zuetrong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Engineering

Department of Mechanical Engineering

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์

เครื่องอบเมล็ดพันธุ์ด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

โดย

นายสุธีร์ ช่อตรง

ภาควิชา

วิศวกรรมเครื่องกล

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. สัมศรี จรุงเรือง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
— ม บ —

(รองศาสตราจารย์ ดร. สรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(Signature)

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวี เสือป่าชัย)

.....
(Signature)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิทยา ยงเจริญ)

.....
(Signature)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. มานิช ทองประเสริฐ)

.....
(Signature)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สัมศรี จรุงเรือง)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ เครื่องอบเมล็ดพันธุ์ตัวลิ่งด้วยพลังแสงอาทิตย์
ชื่อผู้ผลิต นายสุริย์ ชื่อดรง
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ จรุงเรือง
ภาควิชา วิศวกรรมเครื่องกล
ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้ ศึกษาถึงการนำพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้ในขบวนการอบเมล็ดพันธุ์ตัวลิ่ง โดยได้พิจารณาทั้งสภาพของการอบแห้งเมล็ดพันธุ์ และการออกแบบแผงรับแสงอาทิตย์ให้เหมาะสมสำหรับการอบเมล็ดพันธุ์ ตลอดจนได้สร้างเครื่องอบเมล็ดพันธุ์ตัวลิ่งด้วยพลังแสงอาทิตย์ขนาดจำลอง โดยบรรจุเมล็ดพันธุ์ได้ 10 กิโลกรัม เพื่อทำการทดลอง

ผลการทดลองที่ได้จากเครื่องอบเมล็ดพันธุ์ขนาดจำลอง เมื่อใช้ปริมาณอากาศร้อน 225.28 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมงผ่านแผงรับแสงอาทิตย์ที่มีพื้นที่รับแสง 0.8075 ตารางเมตร พบว่าใช้เวลาในการอบแห้ง 24 ชั่วโมง สามารถลดความชื้นของเมล็ดพันธุ์จากเดิม 42.2 เปอร์เซ็นต์ มาตรฐานเปียกให้คงเหลือ 8 เปอร์เซ็นต์ ปริมาณแสงอาทิตย์ที่แผงรับแสงได้รับรวมทั้งสิ้น 42 เมกกะจูล อุณหภูมิของปริมาณอากาศร้อนที่ไหลผ่านตู้อบมีค่าไม่เกิน 44 องศาเซลเซียส ความมอกของเมล็ดพันธุ์ตัวลิ่งก่อนการอบแห้งมีค่า 98 เปอร์เซ็นต์ และหลังการอบแห้งความมอกของเมล็ดพันธุ์ตัวลิ่งมีค่า 99 เปอร์เซ็นต์

เมื่อทำการทดลอง โดยลดปริมาณอากาศร้อนให้ต่ำกว่า 225.28 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง คือใช้อัตรา 198.68 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง เพื่อเปรียบเทียบพบว่า ปริมาณอากาศร้อนที่ต่ำกว่า 225.28 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง จะใช้ระยะเวลาสำหรับการอบแห้งเมล็ดพันธุ์นานกว่า โดยใช้เวลาสำหรับการอบแห้ง 30 ชั่วโมง ในขณะที่ปริมาณแสงอาทิตย์ที่ได้รับมีค่าใกล้เคียงกัน

ผลการเปรียบเทียบในเชิงเศรษฐศาสตร์ของเครื่องอบเมล็ดพันธุ์ตัวลิ่งด้วยพลังแสงอาทิตย์ เมื่อใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ขยายแบบจำลองขยายเป็นแบบจริง เพื่อใช้อบเมล็ดพันธุ์ตัวลิ่งเดือนละ 39,900 กิโลกรัม เทียบกับเครื่องอบเมล็ดพันธุ์ตัวลิ่งโดยใช้น้ำมัน เชื้อเพลิงของกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พบว่า ค่าใช้จ่ายในการอบเมล็ดพันธุ์ตัวลิ่งด้วยพลังงานแสงอาทิตย์มีราคา กิโลกรัมละ 1.13 บาท ซึ่งต่ำกว่าค่าใช้จ่ายในการอบเมล็ดพันธุ์ตัวลิ่งโดยใช้น้ำมัน เชื้อเพลิง กิโลกรัมละ 0.16 บาท

Thesis Title   A Peanut Seed Solar Dryer
Name   Mr. Sutee Zuetrong
Thesis Advisor   Associate Professor Somsri Chongrungreong, Ph.D.
Department   Mechanical Engineering
Academic Year   1985

ABSTRACT

This Thesis describes a study of solar energy application in the peanut seed drying process. This included the peanut seed state and flat plate solar collector design. The peanut seed solar dryer model which contains 10 kilograms was set up in this experiment.

Experimental results showed that at total solar radiation of 42 MJ, the average temperatures of the air passed through the drying cabinet not exceed 44°C. The drying air mass flow rate was fixed at 225.28 cu.m. per hour together with the flat plate collector area was about 0.8075 square meters. The initial moisture content was reduced from 42.2 percent to 8 percent within 24 hours on a clear day. The initial peanut seed germination and final one after drying process were about 98 percent and 99 percent, respectively.

Test results with the same solar radiation quantity indicated that the less mass flow rate was reduced from 225.28 cu.m. per hour, the more it increased drying period. In this experiment the mass flow rate was fixed at 198.68 cu.m. per hour and the drying period is 30 hours.

Economic evaluation showed that in scientific model scale expansion, which the peanut seed drying quantity was increased up to 39,900 kilograms per month, the solar energy dryer expense was 1.13 Baht per kilogram. In comparison to the Agriculture Extension Department dryer which used fuel, the peanut seed solar dryer reduction cost was about 0.16 Baht per kilogram.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณอาจารย์สมศรี จรุงเรือง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ท่านกรุณาให้คำแนะนำ ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการดำเนินงาน และการแก้ปัญหา ตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัย ผลงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้เขียนขอระลึกถึงความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร.มานิจ ทองประเสริฐ และรองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา ยงเจริญ ในการทำงานได้กรุณาให้ความช่วยเหลือด้านเครื่องมือวัด อีกทั้งยังสละเวลาช่วยแก้ปัญหา และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้เขียนหลายครั้งด้วยกัน

ผู้เขียนขอขอบคุณ ดร.ประนอม ศรัทธาสวัสดิ์ , Mr. George M. Daugherty , เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร , เจ้าหน้าที่กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร ตลอดจนเจ้าหน้าที่ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล ที่ได้สนับสนุนและให้ความช่วยเหลือผู้เขียนตลอดมา อันมีส่วนช่วยผลักดันให้งานวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยดีทุกประการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

๒

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิตติกรรมประกาศ	๘
สารบัญตาราง	๙
สารบัญภาพ	๑๑
คำอธิบายสัญลักษณ์	๑๒
บทที่	
1. บทนำ	1
2. ทฤษฎี	11
3. การดำเนินการวิจัย	24
4. ผลการทดลอง	33
5. การประเมินค่าทางเศรษฐศาสตร์	38
6. ลัทธิ วิจัย และข้อเสนอแนะ	46
เอกสารอ้างอิง	49
ภาคผนวก ก	51
ภาคผนวก ข	53
ภาคผนวก ค	116
ภาคผนวก ง	119
ภาคผนวก จ	122
ภาคผนวก ฉ	127
ประวัติ	130

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1-1	แสดงผลผลิตตัวสีส่ง	3
2-1	แสดงวิธีการทดสอบความงอกสำหรับเมล็ดพันธุ์พืชไร่	19
ข.1	แสดงผลการรอบเมล็ดพันธุ์ตัวสีส่ง ครั้งที่ 1	53
ข.2	แสดงผลการรอบเมล็ดพันธุ์ตัวสีส่ง ครั้งที่ 2	58
ข.3	แสดงผลการรอบเมล็ดพันธุ์ตัวสีส่ง ครั้งที่ 3	62
ข.4	แสดงผลการรอบเมล็ดพันธุ์ตัวสีส่ง ครั้งที่ 4	66
ข.5	แสดงผลการรอบเมล็ดพันธุ์ตัวสีส่ง ครั้งที่ 5	70
ข.6	แสดงอุณหภูมิที่วัดขณะทำการทดลองอบเมล็ดพันธุ์ตัวสีส่ง ครั้งที่ 1	74
ข.7	แสดงอุณหภูมิที่วัดขณะทำการทดลองอบเมล็ดพันธุ์ตัวสีส่ง ครั้งที่ 2	79
ข.8	แสดงอุณหภูมิที่วัดขณะทำการทดลองอบเมล็ดพันธุ์ตัวสีส่ง ครั้งที่ 3	83
ข.9	แสดงอุณหภูมิที่วัดขณะทำการทดลองอบเมล็ดพันธุ์ตัวสีส่ง ครั้งที่ 4	87
ข.10	แสดงอุณหภูมิที่วัดขณะทำการทดลองอบเมล็ดพันธุ์ตัวสีส่ง ครั้งที่ 5	91

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

รูปที่	หน้า
1-1 แสดง เครื่องอบแห้งหลังแล่งอากาศยแบบการไหลธรรมชาติ	5
1-2 แสดงห้องอบเมล็ดกาแฟโดยใช้พลังงานแล่งอากาศย	7
1-3 แสดงตู้อบเครื่องเทศโดยใช้พลังงานแล่งอากาศย	8
2-1 แสดงสภาวะของอากาศขณะที่ทำการอบเมล็ดพันธุ์	12
2-2 แสดงสมการสมดุลพลังงานของอากาศที่ผ่านตู้อบเมล็ดพันธุ์ โดยไม่ คิดการสูญเสียพลังงานความร้อนให้แก่สิ่งแวดล้อมภายนอก	13
2-3 แสดงภาพตัดขวางของแผงรับแล่งอากาศยและแผนภูมิการถ่ายเทความร้อน ..	21
3-1 แสดงขนาดและส่วนประกอบของแผงรับแล่งอากาศย	26
3-2 แสดงขนาดและส่วนประกอบของตู้อบเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสง	27
3-3 แสดงรูปร่างและขนาดของ Venturi	29
3-4 แสดงรูปร่างของตู้อบสำหรับวัดความชื้นของเมล็ดพันธุ์	29
3-5 แสดง เครื่องอบเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงด้วยหลังแล่งอากาศย	30
4-1 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความชื้นของเมล็ดพันธุ์กับ เวลาที่ใช้ในการอบในการทดลองอบเมล็ดพันธุ์รวมทั้งสิ้น 5 ครั้ง	36
4-2 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความชื้นของเมล็ดพันธุ์กับ พลังงานที่ใช้ในการอบ	37
ข.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความชื้นของเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงกับเวลาที่ใช้ในการอบ ทดลองอบเมล็ดพันธุ์ ระหว่างวันที่ 20 ถึง 24 มกราคม 2527	96
ข.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความชื้นของเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงกับพลังงานแล่งอากาศย ที่ใช้ในการอบ ทดลองอบเมล็ดพันธุ์ ระหว่างวันที่ 20 ถึง 24 มกราคม 2527	99
ข.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความชื้นของเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงกับเวลาที่ใช้ในการอบ ทดลองอบเมล็ดพันธุ์ ระหว่างวันที่ 29 มกราคม ถึง 1 กุมภาพันธ์ 2527 ..	100
ข.4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความชื้นของเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงกับพลังงานแล่งอากาศย รวมที่ใช้ในการอบ ทดลองอบเมล็ดพันธุ์ ระหว่างวันที่ 29 มกราคม ถึง 1 กุมภาพันธ์ 2527	101

สารบัญภาพ (ต่อ)

รูปที่	หน้า
ข.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความชื้นของ เมล็ดพันธุ์ที่วัดล่งกับเวลาที่ใช้ในการรอบ ทดลองอบเมล็ดพันธุ์ ระหว่างวันที่ 3 ถึง 6 กุมภาพันธ์ 2527	102
ข.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความชื้นของ เมล็ดพันธุ์ที่วัดล่งกับพลังงานแล่งอาทิตย์ รวมที่ใช้ในการอบ ทดลองอบเมล็ดพันธุ์ ระหว่างวันที่ 3 ถึง 6 กุมภาพันธ์ 2527	103
ข.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความชื้นของ เมล็ดพันธุ์ที่วัดล่งกับเวลาที่ใช้ในการรอบ ทดลองอบเมล็ดพันธุ์ ระหว่างวันที่ 7 ถึง 10 กุมภาพันธ์ 2527	104
ข.8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความชื้นของ เมล็ดพันธุ์ที่วัดล่งกับพลังงานแล่งอาทิตย์ รวมที่ใช้ในการอบ ทดลองอบเมล็ดพันธุ์ ระหว่างวันที่ 7 ถึง 10 กุมภาพันธ์ 2527	105
ข.9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความชื้นของ เมล็ดพันธุ์ที่วัดล่งกับ เวลาที่ใช้ในการรอบ ทดลองอบเมล็ดพันธุ์ ระหว่างวันที่ 11 ถึง 14 กุมภาพันธ์ 2527	106
ข.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความชื้นของ เมล็ดพันธุ์ที่วัดล่งกับพลังงานแล่งอาทิตย์ รวมที่ใช้ในการอบ ทดลองอบเมล็ดพันธุ์ ระหว่างวันที่ 11 ถึง 14 กุมภาพันธ์ 2527	107
ข.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานแล่งอาทิตย์ที่ได้รับต่อตาราง เมตรกับ เวลา ในวันที่ 29 มกราคม 2527	108
ข.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานแล่งอาทิตย์ที่ได้รับต่อตาราง เมตรกับ เวลา ในวันที่ 30 มกราคม 2527	109
ข.13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานแล่งอาทิตย์ที่ได้รับต่อตาราง เมตรกับ เวลา ในวันที่ 31 มกราคม 2527	110
ข.14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพลังงานแล่งอาทิตย์ที่ได้รับต่อตาราง เมตรกับ เวลา ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2527	111

สารบัญภาพ (ต่อ)

รูปที่	หน้า
ข.15 แสดงจุดหมอกของอากาศที่ออกจากแผงรับแสงอาทิตย์ที่เวลาใด ๆ ในวันที่ 29 มกราคม 2527	112
ข.16 แสดงจุดหมอกของอากาศที่ออกจากแผงรับแสงอาทิตย์ที่เวลาใด ๆ ในวันที่ 30 มกราคม 2527	113
ข.17 แสดงจุดหมอกของอากาศที่ออกจากแผงรับแสงอาทิตย์ที่เวลาใด ๆ ในวันที่ 31 มกราคม 2527	114
ข.18 แสดงจุดหมอกของอากาศที่ออกจากแผงรับแสงอาทิตย์ที่เวลาใด ๆ ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2527	115

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำอธิบายสัญลักษณ์

- a = อัตราส่วนความชื้นของอากาศก่อนเข้าตู้อบ, กก. ของไอน้ำต่อ กก. ของอากาศแห้ง
- A = พื้นที่ของแผงรับแสงอาทิตย์, ตร. เมตร
- b = อัตราส่วนความชื้นของอากาศหลังจากผ่านเข้าตู้อบแล้ว
- C_p = ค่าความร้อนจำเพาะของอากาศ, กิโลจูลต่อกิโลกรัม -^oซ
- ε_g = ค่าการปล่อยพลังงานของกระจก
- ε_p = ค่าการปล่อยพลังงานของแผ่นดูดแสงอาทิตย์
- F' = Collector efficiency factor
- H_T = ความเข้มของแสงอาทิตย์บนแผงรับแสงอาทิตย์, กิโลจูลต่อตร. เมตร-ชม.
- h₁ = สัมประสิทธิ์การแผ่รังสีของแผ่นดูดแสงอาทิตย์, กิโลจูลต่อตร. เมตร-ชม. -^oซ
- h₂ = สัมประสิทธิ์การพาความร้อนของอากาศจากแผ่นดูดแสงอาทิตย์, กิโลจูลต่อ ตร. เมตร-ชม. -^oซ
- h_r = สัมประสิทธิ์การแผ่รังสีของแผ่นดูดแสงอาทิตย์, กิโลจูลต่อ ตร. เมตร-ชม. -^oซ
- h_{fg} = ความร้อนแฝงที่ใช้ในการระเหยน้ำ, กิโลจูลต่อกิโลกรัม
- i = อัตราดอกเบี๋ยต่อปี %
- m_a = อัตราการไหลของมวลของอากาศ กิโลกรัมต่อชั่วโมง
- m_w = มวลของน้ำที่ถูกดึงออกจากเมล็ดพันธุ์, กิโลกรัม
- M₁ = น้ำหนักของถั่วอบเมล็ดพันธุ์พร้อมฝาปิด, กรัม
- M₂ = น้ำหนักของถั่วอบพร้อมฝาปิดและตัวอย่างของเมล็ดพันธุ์ก่อนอบ, กรัม
- M₃ = น้ำหนักของถั่วอบพร้อมฝาปิดและตัวอย่างของเมล็ดพันธุ์หลังอบ, กรัม
- η = ประสิทธิภาพของแผงรับแสงอาทิตย์, %
- t = เวลาที่ใช้ในการอบ ชั่วโมง